HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

[א]והלכתא משיפוי כובע ולמטה כשרה והיינו דשייר בחיטי רב נחמן אכשר משיפוי כובע ולמטה אמר ליה רב חנן בר רב קטינא לרב נחמן כמאן לא כרבנן ולא כרבי יוסי ברבי יהודה [א] אמר ליה אנא לא חילק ידענא ולא בילק ידענא אנא שמעתא ידענא דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ואמרי לה א"ר אבא בר זבדא א"ר חנינא ואמרי לה א"ר יעקב בר אידי א"ר יהושע בן לוי משיפוי כובע ולמטה כשרה ואריב"ל מוגרמת דרבנן כשרה לרבי יוסי בר' יהודה ודרבי יוסי ברבי יהודה כשרה לרבי חנינא בן אנטיגנוס פשיטא מהו דתימא ר"ח בן אנטיגנוס אדרבנן קאי קא משמע לן ואימא ה"נ א"כ העיד עליה מיבעי ליה והלכתא כר' חנינא בן אנטיגנוס דקאי רב נחמן כוותיה אמר רב הונא אמר רב אסי מחלוקת בששחט שני שליש והגרים שליש דרבנן סברי כולה שחיטה בעינן בטבעת גדולה ורבי יוסי ברבי יהודה סבר [א]רובו ככולו אבל [ב]הגרים שליש ושחט שני שליש דברי הכל פסולה דכי נפקא חיותא בעינן רובא בשחיטה וליכא א"ל רב חסדא אדרבה לימא מר איפכא מחלוקת כשהגרים שליש ושחט שני שליש דרבי יוסי ברבי יהודה סבר מידי דהוה אחצי קנה פגום ורבנן התם מקום שחיטה הכא לאו מקום שחיטה אבל שחט שני שליש והגרים שליש דברי הכל כשרה דהא תנן [ג]רובו של אחד כמוהו א"ל רב יוסף מאן נימא לן דההוא רובא דהתם לאו רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה דלמא רבי יוסי בר' יהודה קתני לה אמר ליה אביי °אטו כל רובי דעלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני להו אמר ליה אנא רובא דשחיטה קאמינא דשמענא להו דפליגי לישנא אחרינא אמרי לה אמר רב הונא אמר רב אסי מחלוקת שהגרים שליש ושחט שני שליש דרבי יוסי בר ר' יהודה סבר [ב]מידי דהוה אחצי קנה פגום ורבנן התם מקום שחיטה הכא לאו מקום שחיטה אבל שחט שני שליש והגרים שליש דברי הכל כשרה דהא תנן רובו של אחד כמוהו מתקיף לה רב חסדא מאן לימא לן דההוא רובא דהתם לאו רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה דלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני לה א"ל רב יוסף אטו כל רובי דעלמא רבי יוסי ברבי יהודה קתני להו אמר ליה אנא רובא דשחיטה קאמינא דשמענא להו דפליגי הגרים שליש ושחט שליש רב הונא אמר רב כשרה רב יהודה אמר רב [ג]טרפה רב הונא אמר רב כשרה כי נפקא חיותא בשחיטה קא נפקא רב יהודה אמר רב טרפה בעינן רובא בשחיטה וליכא שחט שליש והגרים שליש ושחט שליש רב יהודה אמר רב [ד]כשרה אתו שיילוה לרב הונא אמר להו טרפה שמע רב יהודה איקפד אמר טריפנא ומכשר ומכשרנא וטריף אמר רב הונא שפיר קא מיקפד חדא איהו שמיע ליה מיניה דרב ואנא לא שמיע לי ועוד האיכא רובא בשחיטה א"ל רב חסדא לא תהדר בך

דא"כ

והלכתא משיפוי כובע ולמטה כשרה. קודם שיתחיל הכובע לשפע ולעלות כשרה משם ולהלן טרפה: **והיינו דשייר בחיטי.** כלומר כמ"ד שייר בחיטי כשרה: **לא כרבנן ולא כר' יוסי.** דאפי' ר' יוסי לא מכשר אלא היכא דהואי רובא דשחיטה בתוך הטבעת אבל כולה למעלה מטבעת הגדולה מודה דפסולה והא כולה למעלה מן הטבעת היא: **לא חילק ידענא ולא בילק ידענא.** לא כרבנן שמעתי דמיירי במחלק טבעת לשנים ולא כר' יוסי שמעתי דמיירי במבלק הסימנין דקרניי"ר בלע"ז לשון מבולקה[ד] כך שמעתי. אבל ראיתי בחלק (סנהדרין דף נח:) עתידים ישראל דאכלי שני משיח ופרכינן פשיטא אלא מאן אכיל להו אטו חילק ובילק אכלי ליה ולפי הדברים ליסנא בעלמא הוא: **שמעתא.** דאמוראי ידענא דמכשרי למעלה מן הטבעת ובלבד שיהא משיפוי כובע ולמטה והני אמוראי סמכי אדרבי חנינא בן אנטיגנוס שחלק על רבנן ורבי יוסי ומכשר מוגרמת דידהו [יח:]: **מוגרמת דרבנן.** שהגרים מיעוט הקנה לאחר ששחט רובה: **מוגרמת דר' יוסי.** ששחט רובה למעלה מן הטבעת או כולה: **מהו דתימא רבי חנינא.** דמכשיר: **אמוגרמת דרבנן קאי.** אבל היכא דכולה למעלה מן טבעת פסולה קמ"ל: **א"כ העיד עליה מיבעיא ליה.** דמשמע דאסתמא דלעיל מיניה קאי דקתני מוגרמת פסולה ורבנן היא. העיד עליה רבי חנינא כו' ומדמהדר ונקט על מוגרמת ש"מ אתרוייהו מוגרמת דלעיל מיניה קאי והכי קאמר לא מיבעיא מוגרמת דרבנן דרובה בטבעת כשרה אלא אף מוגרמת דר' יוסי דכולה למעלה מן הטבעת כשרה: **דקאי רב נחמן כוותיה.** דאכשר משיפוי כובע ולמטה כדאמרן: **מחלוקת.** דרבנן ורבי יוסי: **בששחט.** תחלה בתוך הטבעת שני שליש הגרגרת דהיינו מלא החוט של רובה אח"כ הגריס שליש האחרון: **כולה שחיטה בעינן בטבעת הגדולה.** כלומר במקום הראוי לשחיטה וכ"ש למטה הימנה: **רובו ככולו.** וגמרה לה שחיטה ברובה ומכאן ואילך מחתך בבשר שחוטה בעלמא הוא: **אבל הגריס שליש.** תחלה שהתחיל לשחוט למעלה מן הטבעת ושחט רוב אחרון במקום שחיטה: **פסולה.** אפי' לרבי יוסי דיציאת חיותא של בהמה ברוב סימן הוא וכשנחתך רוב הסימן לא נחתך אותו הרוב בשחיטה: **בעינן רובא בשחיטה.** כלומר ההוא רובא דמפיק חיותא ביה בעינן בשחיטה: **מידי דהוה אחצי קנה פגום.** דאמר לקמן (דף כט.) הרי שהיה חצי קנה פגום מאליו והוסיף עליו כל שהוא וגמרו שחיטתו כשרה ואע"ג דכי נפקא חיותא לאו רובא בשחיטה. והאי הגרמה דמיעוטא נמי כפגימה בעלמא הוא וכי מוסיף עליה ושחט רובא לא מיפסלא ומיהו הכא בתוספת כל שהו לא סגי ליה דלא מצטרפא הגרמה לאכשורי לשחיטה הואיל ולאו מקום שחיטה הוא: **ורבנן התם.** ההוא פגם במקום שחיטה הוא וכיון דאין טרפות בקנה עד שתפסק רובא כדאמרינן באלו טרפות (לקמן דף מד.) הויין לה כמי שלא נפגמה ואע"ג דכי נפקא ליה חיותא לאו כוליה רובא בשחיטה נפק מיהו במקום שחיטה מיהא נפקא כוליה חיותא אבל הגרמה לאו שחיטה הוא ולאו מקום שחיטה הוא וכי נפקא חיותא ברוב הראשון של סימן בפסולא נפק דשלא במקום שחיטה הואי פלגא דמיפק חיותא: **דהא תנן.** בפ' ב' (לקמן דף כז.): **רובו של אחד כמוהו.** ואם לא שחט אלא רוב הסימן והלך לו כשרה אלמא רובא ככולה. ולענין הגרמה נמי הא אתכשר ברובו ומתני' דקתני מלא החוט על פני כולה למעוטי הגריס שליש תחלה קאתי ולא למעוטי היכא דהגרמה בסוף: **אנא רובא דשחיטה קאמינא.** כל תנא דאזיל בשחיטה בתר רובא קאמינא דרבי יוסי ברבי יהודה היא ולאו רבנן דהא שמעינן להו דפליגי בה ואמרי דלא אזלינן בשחיטה בתר רובא: **מיפק חיותא.** שליש אמצעי ברוב סימן הוא: ה"ג **רב יהודה אמר רב טרפה בעינן רובא בשחיטה** ולא גרסינן **כי נפקא חיותא בעינן רובא בשחיטה.** דהא רב יהודה לאו במיפק חיותא תלי טעמא דקאמר בסיפא שחט שליש והגריס שליש ושחט שליש כשרה הואיל ורובא בשחיטה ואף על גב דרובא קמא דהוא מיפק חיותא לאו בשחיטה הוא: **אתו שיילוה לרב הונא אמר להו טרפה.** מסברא דנפשיה אמרה ולאו משמיה דרב מדלא קאמר להו הכי קאמר רב טרפה ורב יהודה אמרה משמיה דרב:

דא"כ

רב פפא אמר ועוד דלקמן גריס בקונטרס מר בר רב אשי אמר פגע בחיטי כשרה שייר בחיטי טרפה וע"כ ההוא פגע היינו פגע ולא נגע דשייר בחיטי היינו פגע ונגע א"כ תפשוט מינה דהאי פגע דהכא היינו פגע ולא נגע דאע"ג דפליגי דמר סבר טרפה ומר סבר כשרה בלשון מיהא לא פליגי דכי היכי דהאי פגע ולא נגע האי נמי פגע ולא נגע ונ"ל דפגע ולא נגע היינו ששחט למעלה מן החיטי והשתא מייתי דרב פפא לפשוט הבעיא דהא (א) דקאמר משמיה דרבא שייר בחיטי כשרה דהיינו פגע ונגע א"כ הא דקאמר רב פפי משמיה דרבא פגע בחיטי טרפה פגע ולא נגע הוא ששחט למעלה מחיטי ובדמר בר רב אשי גרסינן פגע בחיטי טרפה שייר בחיטי כשרה אך קשה קצת דלשון מר בר רב אשי אמר משמע שבא לחלוק על רבינא שלפניו ושמא לפי שבא להוסיף פגע בחיטי שלא הזכיר רבינא קאמר הכי: **אמר רב הונא אמר רב אסי.** היינו רב אסי חברו של רב כהנא שהיו גדולים [ה]דלסבריה דרב לא היו צריכין אבל רבי אסי לאו היינו רב אסי דקטן מרב הונא היה כדאמרי' בהניזקין (גיטין נט:) רבי אמי ורבי אסי כהני חשיבי דארעא דישראל מיכף כייפי ליה לרב הונא: **דילמא רבי יוסי ברבי יהודה היא.** תימה דלא משני רובו של אחד היינו ושט ומאי אחד מיוחד שבסימנים כרב אדא בר אהבה דלקמן בפ"ב (דף כח.) ושמא רבנן דרבי יוסי ברבי יהודה פליגי בוושט כמו בקנה: **[ו]הגרים שליש ושחט שליש כו' רב הונא אמר רב כשרה.** והא דפסיל רב הונא לעיל הגריס שליש ושחט שני שליש התם משמיה דרב אסי והכא משמיה דרב:

שחט

עין משפט נר מצוה

קלח א מיי' פ"א מהל' שחיטה הל"ז ופ"ג שם הל"ב סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' כ סעי' א:

קלט ב ג ד מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל"ג ועיין בכ"מ סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' כד סעיף יג:

לעזי רש"י

דקרניי"ר [דיקרוניי"ר]. לקרוע לגזרים.

מוסף רש"י

לא חילק. דרבנן דמצריכין לחלק הסימן, שמצריכין לחלק כל הטבעת ולשייר על פני כולו, ולא בילק. לר' יוסי שמחריב הסימן שחותך קצת בתוך הטבעת והשאר חוץ לטבעת (סנהדרין צח: עי"ש). רובו של אחד. של כל אחד ואחד (לקמן כז.).

רבינו גרשום (המשך)

ושמואל מטבעת גדולה ולמעלה שהוא משפוי כובע ולמטה עליה א"ר זירא משמיה דרב נחמן (אמרי) מוגרמת כשרה ואותה מוגרמת מכשיר ר' חנינא בן אנטיגנוס כדאמרן דמוגרמת דר' יוסי בר' יהודה כשרה לר' חנינא בן אנטיגנוס בשחט שני שליש והגרים שליש. כלומר שחט שני שליש בטבעת גדולה והגרים שליש חוץ לטבעת כלפי הראש: דכי נפקא חיותא בעינן רובא בשחיטה וכו'. כלומר כי נפקא חיותא אמצעי נפקא חיותא וליכא רובא בשחיטה: דר' יוסי ב"ר יהודה סבר מידי דהוה אחצי קנה פגום כלומר אם היה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא שחיטה כשרה אע"פ שפסול היה בתחילה כשרה: ורבנן התם מקום שחיטה: כלומר מה דאמרינן חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא התם מקום שחיטה בחצי קנה פגום באותו מקום שחיטה הכא במקום שהגרים לא הוי מקום שחיטה: מתקיף לה רב יוסף מאן לימא לן דההיא רובה כו'. כלומר לר' יוסי בר' יהודה רובו של אחד כמוהו ולא רבנן דשמעינן להו דפליגי דלר' יהודה רובו ככולו כדאשכחן בטבעת גדולה ולא לרבנן דכי נפקא חיותא בשחיטה קא נפקא כלומר באמצע היתה הכשר שחיטה ובאמצע היתה הכשר שחיטה: התם מ"ט קא מכשרת בהגרים שליש ושחט שליש והגרים

מסורת הש"ס

א) [נזיר מב. וש"נ], ב) [לקמן כ.], ג) [לקמן כז.], ד) [נחום ב], ה) [סנהדרין לו:], ו) עיין רש"א ור"מ,

גליון הש"ס

גמ' אטו כל רובי דעלמא. עיין נזיר דף מב ע"א ונדה דף כט ע"א:

הגהות הב"ח

(א) תד"ה (בעמוד הקודם) או דלמא וכו' הבעיא דהא קאמר כצ"ל ואות ד' נמחק:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' א"ל אנא לא חילק ידענא. נ"ב עיין בערוך ערך חלק:

רבינו גרשום

כלפי הראש: רב נחמן אכשר משפוי כובע ולמטה כלומר אפי' חוץ מטבעת גדולה כמאן לא כרבנן ולא כר' יוסי בר' יהודה לרבנן א) צריך שישייר מלא החוט על פני רובו: א"ל אנא לא חילק ידענא. כלומר מה דאמרת לרבנן צריך לחלק הטבעת ואין השחיטה כשרה אם שחט למעלה מן הטבעת ולר' יוסי בר' יהודה דאמרת אע"פ שמבלק כל הטבעת מקצת בטבעת ומקצת למעלה היכי דמי ששחט ושייר ע"פ רובו לא ידענא. בלק לשון מבולקה דבר המתקלקל: מוגרמת דרבנן כשרה לר' יוסי וכו'. כלומר מוגרמת דרבנן אמרי מלא החוט ע"פ כולה. אבל אי שחט חוץ לטבעת מוגרמת היא ופסולה. כשרה לר' יוסי בר' יהודה דהוא אמר מלא החוט ע"פ רובה ודר' יוסי בר' יהודה כשרה לר' חנינא בן אנטיגנוס: [פשיטא האן] דקא חזינן דהעיד ר' חנינא בן אנטיגנוס על מוגרמת שהיא כשרה: א"כ העיד עליה מיבעי ליה. כלומר דמשמע על מוגרמת דרבנן מאי על מוגרמת דר' יוסי בר' יהודה קאמר: והתניא ר' יוסי בר' יהודה אומר השוחט בשאר טבעות וכו' מוגרמת פסולה העיד ר' חנינא בן אנטיגנוס על אותה מוגרמת שהיא כשרה: והלכתא כותיה דר' חנינא בן אנטיגנוס דקם ליה רב נחמן כותיה. כלומר דחזינן א"ר זירא משמיה דרב נחמן אמרי מוגרמת כשרה כלומר אותה מוגרמת דרב

א) נ"ל דאפילו לר"י צריך שישייר מלא החוט על פני רובה.